

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ
УКРАЇНИ

УКРАЇНА

(19) **UA**

(11) **92944**

(13) **U**

(51) МПК

G01N 33/68 (2006.01)

(12) ОПИС ДО ПАТЕНТУ НА КОРИСНУ МОДЕЛЬ

(21) Номер заявки: **u 2014 03786**

(22) Дата подання заявки: **11.04.2014**

(24) Дата, з якої є чинними
права на корисну
модель: **10.09.2014**

(46) Публікація відомостей
про видачу патенту: **10.09.2014, Бюл.№ 17**

(72) Винахідник(и):

**Ніженковська Ірина Володимирівна (UA),
Ситник Інна Миколаївна (UA),
Брюзгіна Тетяна Семенівна (UA)**

(73) Власник(и):

**НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ О.О. БОГОМОЛЬЦЯ,
бул. Т. Шевченка, 13, м. Київ-4, 01601 (UA)**

(54) СПОСІБ ОЦІНКИ ТОКСИЧНОЇ ДІЇ ДОКСОРУБІЦИНУ І ЇЇ ПОПЕРЕДЖЕННЯ В ЕКСПЕРИМЕНТІ

(57) Реферат:

Спосіб оцінки токсичної дії доксорубіцину і її попередження в експерименті шляхом дослідження тканин щурів за допомогою газорідинної хроматографії, причому визначають зміни пальмітинової та арахідонової жирних кислот до і після корекції в тканинах нирок щурів при рубоміциновій кардіопатії, розраховують співвідношення їх по відношенню до контролю і при зміні коефіцієнту оцінюють ефективність попередження токсичного впливу.

UA 92944 U

Корисна модель, що заявляється, належить до медицини, а саме до фармакотерапії, і може використовуватися для оцінки токсичного впливу доксорубіцину корекції в експерименті.

За даними сучасної літератури, доксорубіцин є одним з найефективніших протипухлинних антибіотиків антрациклінового ряду, який широко застосовується в лікуванні онкологічних та гематологічних захворювань. Механізми протипухлинної дії доксорубіцину пов'язані з індукцією апоптотичної загибелі пухлинних клітин та інгібування у них проліферативних процесів внаслідок деградації ДНК [1]. Відомо, що антрациклінові антибіотики викликають серйозні побічні ефекти, що супроводжуються ураженням різних органів. Так, найбільш вираженою є кардіотоксична дія доксорубіцину, вивченню якої присвячено численні дослідження. Але недостатньо вивчено вплив доксорубіцину на інші органи, зокрема нирки [2-3].

Нефротоксична дія притаманна значній частині лікарських засобів. За даними літератури, близько 20-30 % зареєстрованих випадків гострої ниркової недостатності та майже третина випадків хронічної ниркової недостатності є наслідком дії хімічних факторів, у тому числі медикаментозного походження. Таким чином, нефротоксичність є також лімітуючим фактором, що обмежує широке проведення адекватної цитостатичної терапії в онкологічній практиці [4]. Саме тому, актуальним є вивчення впливу доксорубіцину на тканини нирок.

Таким чином, важливою частиною при оцінці токсичної дії доксорубіцину є вивчення ефективності її попередження в експерименті.

Відомий спосіб профілактики та фармакотерапії побічних реакцій при терапії доксорубіцином [2]. Однак, указаний спосіб не дозволяє оцінити токсичну дію на порушення ліпідного обміну при рубоміциновій кардіопатії.

Найбільш близьким за технічним вирішенням до способу, що заявляється, є спосіб використання тіотриазоліну для попередження токсичного впливу доксорубіцину [5], який виступає як прототип.

Однак, цей спосіб не дозволяє прогнозувати ефективність корекції ліпідних порушень при рубоміциновій кардіопатії.

Задача корисної моделі, що заявляється, полягає у вивченні ефективності корекції ліпідного обміну на попередження токсичного впливу рубоміцину при експериментальній рубоміциновій кардіопатії.

Технічний результат, який досягається, полягає в підвищенні ефективності корекції, забезпеченні протекторної дії та її результативності.

Поставлена задача досягається тим, що у відомому способі, що передбачає дослідження токсичної дії доксорубіцину, згідно корисної моделі, визначають зміни пальмітинової та арахідонової кислот в тканинах нирок щурів при рубоміциновій кардіопатії до і після корекції, розраховують співвідношення їх по відношенню до контролю за формулою:

$$K = \frac{C_{16:0}}{C_{20:4}},$$

де

K - коефіцієнт, який оцінює ефективність попередження,

C_{16:0} - пальмітинова насичена жирна кислота,

C_{20:4} - есенціальна жирна кислота,

і при зміні коефіцієнту оцінюють ефективність попередження токсичного впливу.

Переваги цього способу: простота у проведенні досліджень і визначенні показників.

Спосіб здійснюється наступним чином:

1. Кардіопатологію (серцева недостатність) моделювали на щурах - самцях - інтактні тварини та такі із експериментальною серцевою недостатністю, що моделювалися введенням протипухлинного антибіотику антрациклінового ряду доксорубіцину шляхом щотижневого внутрішньом'язового введення рубоміцину гідрохлориду в дозі 5 мг на кг маси протягом 5 тижнів [6].

Застосовували такий препарат: Доксорубіцин (Doxorubicin) виробництва ВАР "Київмедпрепарат".

2. Корекцію проводили препаратом - комплекс германію з ніотиновою кислотою (лабораторний шифр МІГУ-1), синтезований на кафедрі хімії та полімерів Одеського національного університету імені І.І. Мечникова, щоденно внутрішньоочеревинно 10 мг/кг протягом 5 тижнів

3. Підготовку проб та газохроматографічний аналіз проводили згідно методики [6].

Результати досліджень тканин нирок експериментальних щурів наведені у таблиці

Таблиця

ЖК	контроль	модель	лікування
C _{16:0}	34,0±1,5	29,7±1,3*	33,5±1,3
C _{20:4}	22,0±1,5	29,5±1,3*	23,4±1,5
$K = \frac{C_{16:0}}{C_{20:4}}$	1,5	1,0	1,4

*) - $p < 0,05$ в порівнянні з контролем

Із таблиці бачимо, що після корекції спостерігалася нормалізація ліпідних показників тканин нирок експериментальних щурів при токсичній дії доксорубіцину і K близький до контролю.

На базі кафедри біоорганічної, біологічної та фармацевтичної хімії НМУ ім. О.О. Богомольця проведено оцінку ефективності попередження при рубоміциновій кардіопатії на інтенсивність токсичної дії тканин нирок експериментальних щурів ($n=21$).

Таким чином, даний спосіб досить точний для оцінки токсичної дії доксорубіцину і її попередження в експерименті і може бути рекомендованим для впровадження в практичну медицину.

Джерела інформації:

1. Експериментальне обґрунтування застосування як тону для корекції мітохондріальної дисфункції в умовах доксорубіцинової кардіоміопатії. / [І.С. Чекман, Н.О. Горчакова, І.Ф. Беленічев та інш.] //Доповіді Національної академії наук України, 2010, № 5. - С. 193-195.

2. І.С. Чекман. Доксорубіцин: профілактика та фармакотерапія побічних реакцій. / І.С. Чекман, Т.С. Трофімова// Науковий вісник НМУ імені О.О. Богомольця. - 2009, №2. - С. 202-205.

3. Nnenna A. Finn. A switching mechanism in doxorubicin bioactivation can be exploited to control doxorubicin toxicity./ Nnenna A. Finn I, Harry W. Findley, Melissa L. Kemp//PLoS Computational Biology.-2011, V.7, № 9. - P. 1-5.

4. Машевська О.В. Протективна дія інгібіторів глутатіону-S-трансферази, беталіази, флавінвмісної монооксигенази й антиоксидантів при ураженні нирок щурів цисплатином./ О.В. Машевська, О.О. Пентюк //Одеський медичний журнал. - 2009, № 3. - С. 7-9.

5. Трофімова Т.С., Брюзгіна Т.С., Чекман І.С. та ін. Вплив тіотриазоліну на ліпідні показники печінки та серця щурів при токсичній дії доксорубіцину //Запорожский медицинский журнал - 2005. - № 1. - С. 124-126.

6. Ніженковська І.В., Чекман І.С., Олійник С.А. Вплив суфану на енергетичний обмін міокарда в умовах серцевої недостатності зумовленою дією рубоміцину //Укр. хіміотерапевтичний журнал. - 2000. - № 1 (5). - С. 55-59.

7. Губський Ю.І., Яніцька Л.В., Брюзгіна Т.С. Жирнокислотний склад ліпідів головного мозку щурів при токсичному ураженні 1,2-дихлоретаном та введення нікотинамідом //Сучасні проблеми токсикології. - 2005. - № 1. - С. 19-22.

ФОРМУЛА КОРИСНОЇ МОДЕЛІ

Спосіб оцінки токсичної дії доксорубіцину і її попередження в експерименті шляхом дослідження тканин щурів за допомогою газорідинної хроматографії, який **відрізняється** тим, що визначають зміни пальмітинової та арахідонової жирних кислот до і після корекції в тканинах нирок щурів при рубоміциновій кардіопатії, розраховують співвідношення їх по відношенню до контролю за формулою:

$$K = \frac{C_{16:0}}{C_{20:4}},$$

де

K - коефіцієнт, який оцінює ефективність попередження,

$C_{16:0}$ - пальмітинова насичена жирна кислота,

$C_{20:4}$ - есенціальна жирна кислота,

і при зміні коефіцієнту оцінюють ефективність попередження токсичного впливу.

Комп'ютерна верстка М. Мацело

Державна служба інтелектуальної власності України, вул. Урицького, 45, м. Київ, МСП, 03680, Україна

ДП "Український інститут промислової власності", вул. Глазунова, 1, м. Київ – 42, 01601